

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര
പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ അയോധ്യാകാണ്ഡേ

॥ ഏകപഞ്ചാശഃ സർഗഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര
പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ ഏകപഞ്ചാശഃ സർഗഃ ॥

നിഷാദരാജഗുഹസമക്ഷേ ലക്ഷ്മണസ്യ വിലാപഃ

തം ജാഗ്രതമദംഭേന
ഭ്രാതൃരർത്ഥായ ലക്ഷ്മണം |
ഗുഹഃ സന്താപസന്തപ്തോ
രാഘവം വാക്യമബ്രവീത് || 2.51.1 ||

ഇയം താത സുഖാ ശയ്യാ
ത്വദർശമുപകൽപിതാ |
പ്രത്യാശ്വസിഹി സാധ്യസ്യാം
രാജപുത്ര യമാസുഖം || 2.51.2 ||

ഉചിതോഽയം ജനഃ സർവഃ
ക്ലേശാനാം ത്വം സുഖോചിതഃ |
ഗുപ്ത്യർത്ഥം ജാഗരിഷ്യാമഃ
കാകുത്സ്ഥസ്യ വയം നിശാം || 2.51.3 ||

നഹി രാമാത് പ്രിയതമോ
മമാസ്തേ ഭൂവി കശ്ചന |
ബ്രവീമ്യേവ ച തേ സത്യം
സത്യേനൈവ ച തേ ശപേ || 2.51.4 ||

അസ്യ പ്രസാദാദാശംസേ

ലോകേന്ദ്രീയസ്മിൻ സുമഹദ് യശഃ |

ധർമാവാപ്തിം ച വിപുലാ -

മർമകാമൗ ച പുഷ്കലൗ || 2.51.5 ||

സോഹം പ്രിയസഖം രാമം

ശയാനം സഹ സീതയാ |

രക്ഷിഷ്യാമി ധനുഷ്പാണിഃ

സർവഥാ ജ്ഞാതിഭിഃ സഹ || 2.51.6 ||

ന മേന്ദ്രസ്തുവിദിതം കിഞ്ചിദ്

വന്ദേന്ദ്രീയശ്ചരതഃ സദാ |

ചതുരംഗം ഹൃതിബലം

സുമഹത് സന്തരേമഹി || 2.51.7 ||

ലക്ഷ്മണസ്തു തദോവാച

രക്ഷ്യമാണാസ്തുയാനഘ |

നാത്ര ഭീതാ വയം സർവേ

ധർമമേവാനുപശൃതാ || 2.51.8 ||

കഥം ദാശരഥൗ ഭൂമൗ

ശയാനേ സഹ സീതയാ |

ശക്യാ നിദ്രാ മയാ ലബ്ധും

ജീവിതം വാ സുഖാനി വാ || 2.51.9 ||

യോ ന ദേവാസുരൈഃ സർവൈഃ

ശക്യഃ പ്രസഹിതും യുധി |

തം പശ്യ സുഖസംസുപ്തം

ത്യുണേഷു സഹ സീതയാ || 2.51.10 ||

യോ മന്ത്രതപസാ ലബ്ധോ
 വിവിധൈശ്ച പരാക്രമൈഃ |
 ഏകോ ദശരഥസ്യേഷ
 പുത്രഃ സദൃശലക്ഷണഃ || 2.51.11 ||

അസ്മിൻ പ്രവ്രജിതേ രാജാ
 ന ചിരം വർതയിഷ്യതി |
 വിധവാ മേദിനീ നൂനം
 ക്ഷിപ്രമേവ ഭവിഷ്യതി || 2.51.12 ||

വിനദ്യ സുമഹാനാദം
 ശ്രമേണോപരതാഃ സ്ത്രിയഃ |
 നിർഘോഷോപരതം താത
 മന്യേ രാജനിവേശനം || 2.51.13 ||

കൗസൽയാ ചൈവ രാജാ ച
 തഥൈവ ജനനീ മമ |
 നാശംസേ യദി ജീവന്തി
 സർവേ തേ ശർവരീമിമാം || 2.51.14 ||

ജീവേദപി ഹി മേ മാതാ
 ശത്രുഘ്നസ്യാൻവവേക്ഷയാ |
 തദ് ദുഃഖം യദി കൗസൽയാ
 വീരസൂർവിനശിഷ്യതി || 2.51.15 ||

അനുരക്തജനാകീർണാ
 സുഖാലോകപ്രിയാവഹാ |
 രാജവ്യസനസംസൃഷ്ടാ
 സാ പുരീ വിനശിഷ്യതി || 2.51.16 ||

കഥം പുത്രം മഹാത്മാനം
 ജ്യേഷ്ഠപുത്രമപശ്യതഃ |
 ശരീരം ധാരയിഷ്യന്തി
 പ്രാണാ രാജേണാ മഹാത്മനഃ || 2.51.17 ||

വിനഷ്ടേ നൃപതൗ പശ്വാത്
 കൗസൽയാ വിനശിഷ്യതി |
 അനന്തരം ച മാതാപി
 മമ നാശമുപൈഷ്യതി || 2.51.18 ||

അതിക്രാന്തമതിക്രാന്ത -
 മനവാപ്യ മനോരഥം |
 രാജ്യേ രാമമനിക്കുഷിപ്യ
 പിതാ മേ വിനശിഷ്യതി || 2.51.19 ||

സിദ്ധാർഥാഃ പിതരം വൃത്തം
 തസ്മിൻ കാലേ ഹൃപസ്ഥിതേ |
 പ്രേതകാർയേഷു സർവേഷു
 സംസ്കരിഷ്യന്തി രാഘവം || 2.51.20 ||

രമ്യചതുരസംസ്ഥാനാം
 സംവിഭക്തമഹാപഥാം |
 ഹർമ്യപ്രാസാദസമ്പന്നാം
 ഗണികാവരശോഭിതാം || 2.51.21 ||

രമാശ്വഗജസംബാധാം
 തൂർയനാദനിനാദിതാം |
 സർവകൽയാണസമ്പൂർണാം
 ഹൃഷ്ടപുഷ്ടജനാകുലാം || 2.51.22 ||

ആരാമോദ്യാനസമ്പന്നാം
 സമാജോത്സവശാലിനീം |
 സുഖിതാ വിചരിഷ്യന്തി
 രാജധാനീം പിതൂർമമ || 2.51.23 ||

അപി ജീവേദ് ദശരഥോ
 വനവാസാത് പുനർവയം |
 പ്രത്യാഗമ്യ മഹാത്മാന -
 മപി പശ്യാമ സുവ്രതം || 2.51.24 ||

അപി സത്യപ്രതിജ്ഞേന
 സാർധം കുശലിനാ വയം |
 നിവൃത്തേ വനവാന്യേസ്ഥി -
 നയോധ്യാം പ്രവിശേമഹി || 2.51.25 ||

പരിഭവയമാനസ്യ
 ദുഃഖാർതസ്യ മഹാത്മനഃ |
 തിഷ്ഠതോ രാജപുത്രസ്യ
 ശർവരീ സാത്യവർതത || 2.51.26 ||

തഥാ ഹി സത്യം ബ്രൂവതി പ്രജാഹിതേ
 നരേന്ദ്രസൂനൗ ഗുരുസൗഹൃദാദ് ഗുഹഃ |
 മുമോച വാഷ്പം വ്യസനാഭിപീഡിതോ
 ജ്വരാതുരോ നാഗ ഇവ വൃഥാതുരഃ || 2.51.27 ||

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
 അയോധ്യാകാണ്ഡേ ഏകപഞ്ചാശഃ സർഗഃ ||